

Sygn. akt II AKa 358/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 grudnia 2015r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie, II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący: SSA – Maria Mroziak - Szttykiel

Sędziowie: SA - Adam Wrzosek

SO (del.) - Ewa Jethon (spr.)

Protokolant st. sekr. sąd. Marzena Brzozowska

przy udziale Prokuratora Jacka Pergałowskiego

po rozpoznaniu w dniu 9 grudnia 2015 roku

sprawy z wniosku L. O. o zadośćuczynienie i odszkodowanie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie

na skutek apelacji wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy

od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie

z dnia 4 sierpnia 2015 r. sygn. akt XII Ko 62/14

- 1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;**
- 2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata B. R., Kancelaria Adwokacka w W., kwotę 147,60 zł, w tym 23% VAT, z tytułu wynagrodzenia za obronę z urzędu wykonywaną przed Sądem Apelacyjnym;**
- 3. kosztami postępowania za postępowanie odwoławcze obciąża Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

W dniu 22 lipca 2012 r. L. O. złożył wniosek o zasądzenie od Skarbu Państwa na jego rzecz odszkodowania za poniesioną szkodę i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę z tytułu niewątpliwie niesłusznego tymczasowego aresztowania w sprawie Ap V ds. 15/09 Prokuratury Apelacyjnej w Warszawie, w okresie od 26 listopada 2009 r. do 25 listopada 2010 r. Wskazał, że okres tymczasowego aresztowania nie został prawidłowo zaliczony na poczet kary w sprawie, w której został zastosowany, lecz w tym okresie odbywał karę pozbawienia wolności w innej sprawie, przez co bezzasadnie poddany był rygorom tymczasowego aresztowania. Domagał się zasądzenia kwoty 100.000 zł tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania.

Prokurator wniósł o oddalenie wniosku.

Wyrokiem z dnia 4 sierpnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Warszawie w sprawie o sygn. akt XII Ko 62/14 oddalił wniosek o odszkodowanie i zadośćuczynienie; zasądził od Skarbu Państwa na rzecz pełnomocnika z urzędu koszty zastępstwa procesowego w kwocie 120 zł oraz VAT; kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa.

Od powyższego wyroku apelację na korzyść wniósł pełnomocnik wnioskodawcy. Zaskarżył powyższy wyrok w całości.

Zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił błąd w ustaleniach stanu faktycznego poprzez wyciągnięcie nieuzasadnionych wniosków z ustalonych faktów, a w szczególności niesłuszne przyjęcie, iż w okresie tymczasowego aresztowania w okresie od dnia 26 listopada 2009 r. do dnia 25 listopada 2010 r. odbywał równoległe karę pozbawienia wolności w innej sprawie i czy w ogóle były podstawy do zastosowania tymczasowego aresztu, z uwagi na przesłanki merytoryczne, gdy tymczasem wnioskodawca wskazuje, iż było inaczej, zaś błąd był istotny i wpłynął na wynik orzeczenia.

W konkluzji pełnomocnik wnioskodawcy wniósł o zmianę wyroku i rozstrzygnięcie zgodnie z wnioskiem wnioskodawcy.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja pełnomocnika wnioskodawcy jako niezasadna, nie zasługiwała na uwzględnienie.

Wbrew twierdzeniu autora skargi apelacyjnej Sąd Okręgowy dokonał prawidłowych ustaleń w zakresie braku przesłanek odpowiedzialności Skarbu Państwa z tytułu wynikającego z art. 552§4 k.p.k. Słusznie stwierdził, że tymczasowe aresztowanie stosowane wobec wnioskodawcy L. O. nie było niewątpliwie niesłuszne. Niewątpliwa niesłuszność nie wynikała zarówno z obrazy przepisów rozdziału 28 Kodeksu postępowania karnego, ani też z punktu widzenia ostatecznego (prawomocnego) rozstrzygnięcia w przedmiocie odpowiedzialności karnej, w świetle całokształtu okoliczności ustalonych w sprawie. Oceny niewątpliwej niesłuszności tymczasowego aresztowania dokonuje się bowiem ex nunc, przez pryzmat całokształtu okoliczności z momentu rozstrzygania w przedmiocie wniosku o odszkodowanie i zadośćuczynienie za niewątpliwie niesłuszne tymczasowe aresztowanie.

Prawidłowo zatem Sąd orzekający wykluczył, aby doszło do naruszenia przepisów rozdziału 28 Kodeksu postępowania karnego, podczas stosowania przez Sąd Rejonowy tymczasowego aresztowania a następnie przedłużania go przez Sąd Okręgowy. Wprawdzie w toku postępowania Prokurator dokonywał wyłączenia zarzutów, lecz również postawił kolejny, tak że od dnia 30 kwietnia 2010 r. oskarżony stał pod trzema zarzutami: udziału w grupie przestępczej, uprowadzenia i usiłowania uprowadzenia. Tymczasowe aresztowanie stosowane było wobec L. O. do czasu jego uchylenia przez Prokuraturę Apelacyjną, tuż przed skierowaniem do Sądu Okręgowego w Warszawie aktu oskarżenia, o czyny z art. 258§2 k.k. i 13§1 k.k. w zw. z art. 252§1 k.k. Przytoczone okoliczności wskazywały nie tylko, że tymczasowe aresztowanie zabezpieczało postępowanie jedynie w okresie niezbędnym do ukończenia śledztwa, ale także możliwość utrudniania postępowania z uwagi na współdziałanie oskarżonego z innymi osobami, uzasadniając istnienie przesłanek szczególnych. Treść orzeczeń sądów obu instancji zweryfikowała natomiast podstawę dowodową tego rozstrzygnięcia, wobec prawomocnego skazania oskarżonego w zakresie obu zarzucanych czynów na łączną karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, w tym na karę 2 lat pozbawienia wolności za działanie w grupie przestępczej, które zarzucano wnioskodawcy przez cały okres postępowania.

Sąd I instancji trafnie, zgodnie z ustalonym orzecznictwem Sądu Najwyższego i stanowiskiem doktryny (vide: Postanowienie SN z 20 września

2007 r. I KZP 28/07 OSNKW 10/2007 poz. 70, Komentarz do Kodeksu postępowania karnego T. Grzegorzcyka wyd. LEX Warszawa 2008 str. 1172) przyjął, że wobec zaliczenia L. O. okresu tymczasowego aresztowania w sprawie o sygn. akt Ap V ds. 15/09 a potem XII K 39/12 na poczet wymierzonej kary łącznej pozbawienia wolności w sprawie XII K 160/14, wnioskodawcy nie przysługuje już ani zadośćuczynienie, ani odszkodowanie na podstawie przepisu art. 552§4 k.p.k. Ponadto zasadnie stwierdził w oparciu o treść uchwały Sądu Najwyższego z dnia 30 października 1997 r. (V KZP 17/970 OSNKW 1997/11-12/88), że ograniczenia wynikające z art. 207-223 k.k.w. nie są – same przez się – tymczasowym aresztowaniem i z całkiem oczywistych względów nie można ich stawiać na równi z tymczasowym aresztowaniem i odrywać ich od jego istoty. Zaliczenie według reguł wynikających z art. 417 k.p.k. i art. 63 k.k. okresu tymczasowego aresztowania na poczet kar pozbawienia wolności orzeczonych wobec skazanego w tej samej lub innej sprawie wyklucza późniejsze skuteczne wystąpienie z roszczeniem o odszkodowanie lub zadośćuczynienie na podstawie przepisów Rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego, za ten sam okres.

W wyroku łącznym Sąd Okręgowy w Warszawie z dnia 5 listopada 2014 r. w sprawie o sygn. akt XII K 160/14, połączył karę, którą skazany L. O. odbywał w okresie objętym przedmiotowym wnioskiem oraz karę, w sprawie, w której stosowane było tymczasowe aresztowanie, zaś na poczet kary łącznej zaliczył okres tymczasowego aresztowania, którego zrekompensowania domaga się wnioskodawca. Reasumując, zaliczenie aresztowania na poczet orzeczonej prawomocnie kary wyklucza prawo do ubiegania się o odszkodowanie i zadośćuczynienie z art. 552 § 4 k.p.k. Procedura karna nie przewiduje bowiem jednoczesnego korzystania z instytucji „zaliczenia okresu aresztowania”, a następnie uzyskania za ten sam okres rekompensaty na zasadach określonych w rozdziale 58 k.p.k.

Z tych względów – na podst. **art. 437 § 1 k.p.k.** Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku .

Kwotę wynagrodzenia za obronę pełnioną z urzędu w postępowaniu odwoławczym Sąd orzekł na podstawie § 14 ust. 4 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zmianami. O kosztach postępowania orzeczono na podst. art. 554 § 2 k.p.k.

Portal Orzeczeń Sądu Apelacyjnego w Warszawie